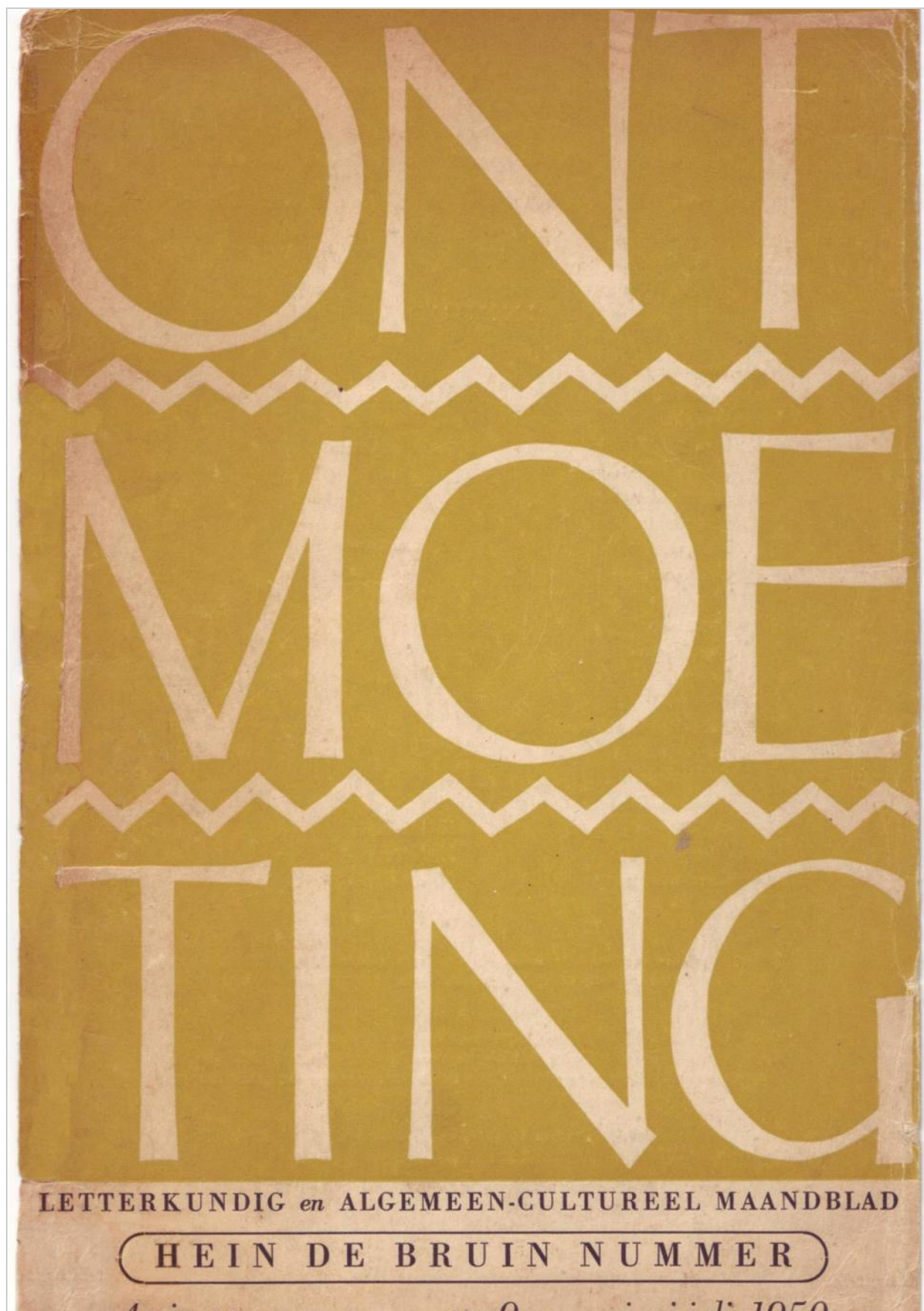

Levensbericht - K. Heeroma - Omslag - Ontmoeting-4dejaargang-No
9-juni-juli-1950

29 September 2007
14:06

ONTMOETING

Letterkundig en algemeen-cultureel maandblad

Redactie: M. Geerink Bakker, J. Das, J. van Doorne,
H. C. Krijger, C. Rijnsdorp, D. v. d. Stoep (eindred.)

Vierde jaargang

No. 9

Juni-Juli 1950

INHOUD

	Pag.
Verantwoording	385
Portrettekening	Henk Henriët 386
Levensbericht	K. Heeroma 387
Gedichten	Hein de Bruin
Over de Zuiderzee	391
Amsterdam	392
Overtocht	393
Makker	394
Comparatief	395
Nameloos	396
De knaap	397
John Donne	398
Aanroep	399
Taboe	400
Ad effigiem resurrecti	401
Kerstmis 1945	402
Boekspiegel	403
Regen te Bussum	404
Hein de Bruin in gesprek	K. Heeroma 405
Hij en ik	H. Krijger 412
De verborgen omgang	H. de Bruin 419
Bibliographie	451

Bijdragen:

Bijdragen moeten worden ingezonden aan de eindredacteur D. v. d. Stoep, Nassaulaan 21a te Baarn. Bij ongevraagde bijdragen porto voor antwoord insluiten.

Abonnementen:

Voor Nederland f 10.— per jaar, bij vooruitbetaling in twee halfjaarlijkse termijnen; voor Indonesië en West-Indië f 11.— en voor het buitenland f 12.50 per jaar, alles bij vooruitbetaling. Men verbindt zich steeds voor minstens een gehele jaargang.

Uitgevers:

Bosch & Keuning N.V., Postbus 1 te Baarn, Telefoon 2345 (3 lijnen) K 2954.
Postrekening 20246.

Het eerstv. no. van Ontmoeting zal verschijnen met een omvang van 72 pagina's.

VERANTWOORDING

Dit nummer van „Ontmoeting” is geheel gewijd aan het werk en de nagedachtenis van Hein de Bruin, die drie jaar geleden zo onverwacht uit ons midden heenging. De redactie meent, dat zij aan dit werk en aan de lezers van haar tijdschrift verplicht is op nog nadrukkelijker wijze dan dit reeds eerder in „Ontmoeting” plaats vond, de aandacht te vestigen op de persoon van Hein de Bruin, en daarnaast meerdere bekendheid te geven aan zijn niet zelfstandig uitgegeven of in 't geheel niet gepubliceerd werk.

Dit nummer is dan ook allerminst een bloemlezing; de keuze van de bijdragen werd bepaald door de gedachte, dat de bezitter van Hein de Bruins uitgegeven werk, wil hij een enigermate afgerond beeld verkrijgen, de belangrijkste der verspreide gedichten en een keuze uit het onuitgegeven proza niet missen kan. Een bibliographie en een kort levensbericht zijn toegevoegd, alsmede een tweetal artikelen.

Van de verspreide oorspronkelijke gedichten zijn de reeds eerder in „Ontmoeting” (II, 55, 1947) gepubliceerde niet opgenomen. Drie vertalingen werden toegevoegd.

Ten einde een wellicht storend verschil in woordbeeld te ontgaan, zijn de gedichten in de huidige spelling afgedrukt.

De samensteller van dit nummer, Prof. Dr K. Heeroma, en de redactie bedoelen, afgezien van de documentatie, uitdrukking te geven aan hun overtuiging, dat Hein de Bruin ons door zijn leven en werk het beste gegeven heeft dat een mens zijn naasten geven kan: een zuivere vriendschap, de betuiging van een ernstig geloof, en een in schoonheid verbeelde levensgang.

Samensteller en redactie zijn ervan overtuigd, dat Hein de Bruin tot de besten van zijn generatie heeft behoord, en tot de begaafdste vertegenwoordigers van de Nederlandse Protestantse letterkunde in het algemeen.

Moge dit nummer tot de verspreiding van dit inzicht bijdragen.

Heinrich

LEVENSBERICHT

Wanneer Hein de Bruin zo omstreeks zijn dertigste jaar begint te schrijven, heeft zijn leven zich nog in weinig onderscheiden van dat van duizenden andere kantoorbedienden. Hij is een jongen uit de provincie, opgegroeid in een kleinburgerlijk, streng-Gereformeerd milieu, die naar de grote stad is getrokken om carrière te maken. Hij werkt aan de Duitse correspondentie op het hoofdkantoor van de Incasso-bank te Amsterdam en studeert in zijn avonden verder voor de acte Duits M.O. Hij heeft zich dus een redelijk burgermansbestaan verworven, is man en vader, heeft daarbij wat geliefhebberd in tekenen en schilderen, zichzelf wat vioolspelen geleerd en zich ook op andere terreinen wat breder ontwikkeld, zonder ergens boven het dilettantische uit te zijn gekomen. Zijn type heeft door alles heen iets provinciaals gehouden, hij blijft gebonden aan zijn jeugdmilieu en kiest zijn huis bij voorkeur aan de stadsrand.

Op de verste achtergrond van dit bestaan ligt Friesland, de bedrijvigheid van een scheepstimmerwerf in een klein stadje te midden van wei en water. In IJlst is hij op 22 Maart 1899 geboren als eerst en enigst kind van de scheepsmakersbaas Gerben de Bruin en Antje Bijlsma.

Maar er zit een drang tot trekken in het gezin. Er is een korte episode in een Duitse Rijnstad — heeft deze inmiddels niet onwillekeurig een zekere richting gegeven aan de latere ontwikkeling van het kind? —, en dan weer een korte tijd terug in Friesland, met een prille herinnering aan het huis van een grootmoeder — een lange gang, een lui overgaande bel,

en dan uw lief gezicht, een goede dag
met in de witte muts een vleugje kleur
daar ge weer hoop hebt en wat minder pijn.

Daarna komt Enkhuisen het beeld bepalen, het groenomwalde stadje tussen land en water, de jongensspelen aan de zee kant met

een vaste ploeg van kameraden
die redetwisten als er storm op til was...

Hier buitendijks bevinden zich de weidjes,
de krekens en de kuilen waar zij zaten,
gevierens, vijvens, in de zomerkoelte;
waar een het vers voordroeg van Multatuli
„daar is iets schoons te zien op Golgotha”,
een hagepreek van ongewone stichting.

Het misschien wat te strenge en precieze gezinsleven vindt zijn tegenwicht in een levenslustige jongensvriendschap. Na de lagere school wil de jongen, die een drang tot ontwikkeling in zich voelt, graag studeren voor onderwijzer, maar vader De Bruin ziet daar geen toekomst in en zo komt de zoon op het kantoor van de zaadhandel Sluis en Groot, de plaats die in het kleine landstadsje wel bij uitstek het uitzicht geeft op de grote wereld, maar waar toch een zekere intimiteit blijft heersen en patriarchale allures worden gehandhaafd.

Na Friesland en Enkhuizen komt dan als derde milieu Amsterdam, waarheen de jonge De Bruin in 1920 verhuist. De provinciale jongeman wordt nu geconfronteerd met de werkelijkheid van een grote stad, een van de velen op een groot kantoor, bewoner van een kamer met pension onder een vreemd dak. Maar de oude vriendschappen blijven, nieuwe groeien, en al jong ook, in 1922, trouwt hij met het meisje dat hij, nog jonger, in Enkhuizen gevonden had. Het is de grote stad, afgewisseld met enkele buitenlandse reizen, die hem nu verder het tegenspel geeft dat hij nodig heeft voor zijn zelfbewustwording.

Het heeft zin om al deze milieus met een zekere uitvoerigheid te schetsen omdat zij aan De Bruin het werkmateriaal hebben geleverd, toen de kunstenaar in hem tot ontwaking was gekomen. Alles wat hij heeft geschreven kan, wanneer men het woord een beetje ruim neemt, autobiografisch genoemd worden. Hij heeft eigenlijk maar één, duizendmaal gevarieerd, motief gehad: de confrontatie van het zich bevrijdende Ik met milieu en gemeenschap waar het door geboorte en omstandigheden aan verbonden was. Het tot in het oneindige herhaalde motief wordt dan begrijpelijk als men inziet dat het kunstenaarschap in de tweede helft van De Bruins leven altijd de functie heeft gehad van hersteller van een verstoord geestelijk evenwicht. De kantoorbediende die studeerde voor middelbaar Duits zakt voor zijn examen, raakt overspannen en moet de studie opgeven. In de crisis die dit échec begeleidt zoekt de geest krampachtig naar de zekerheid van vertrouwde beelden en vindt daarbij het dichterschap. Het sluimerende talent van zijn plastisch vermogen, dat als in een doek

begraven lag, wordt opgewoeld in het bewustzijnsveid om aan zijn voorstellingen de vastheid en belijning te geven die hij nodig heeft. Van 1928 af publiceert hij zijn, aanvankelijk nog schaarse en moeizaam gewonnen, gedichten in het Christelijk-letterkundige tijdschrift *Opwaartse Wegen* en trekt onmiddellijk de aandacht door zijn zeer persoonlijke beeldvorming. De Bruin heeft voor zijn gedichten praktisch geen oefenperiode gekend. Zijn innerlijke spanning heeft zijn vorm vrijwel onmiddellijk voldragen gemaakt. Al voor dat zijn eerste bundel *Het ingekimde Land* in 1932 verscheen, had hij zijn eigen plaats ingenomen in het Nederlandse literaire leven, al heeft tegelijk het feit dat hij door afkomst en milieu behoorde tot de groep van *Opwaartse Wegen* zijn erkenning in bredere kringen lange tijd in de weg gestaan. Dezelfde geestelijke crisis die hem in één stoot tot dichter had gemaakt, maakte hem ook, maar ditmaal niet zonder oefenperiode, tot prozaschrijver. Zijn roman *Wat Blijft* en zijn novelle *Schalm en Scharnier*, die hem op dit terrein recht op een algemener aandacht gaven, verschenen pas enkele jaren na zijn eerste bundel in 1934 en 1936. Als redacteur van *Opwaartse Wegen* kwam hij ook als vanzelf tot kritisch en essayistisch werk, maar hierin was zijn overwegend beeldend talent over 't algemeen niet zo in zijn volle kracht.

De omgang met kunstenaars, niet alleen dichters maar ook schilders, die hij in deze periode van zijn leven kreeg, vermeerderde wel het aantal vrienden, maar maakte hem tegelijk ook eenzamer in zijn oude milieu. De problematiek van persoonlijkheid en gemeenschap wordt na een zekere tijd van rustige zelfontplooiing weer dringender. De bindingen van gezin, kerk en maatschappelijke werkring beginnen weer sterker te knellen. Terwijl het kunstenaarschap aanvankelijk zijn geestelijk evenwicht had kunnen herstellen, vroeg de in hem ontwaakte artist nu om volledige zelfverwerking en schiep daardoor weer nieuwe problemen en evenwichtsverstoringen. Een tweede crisis, omstreeks 1940, is vooral een artistieke crisis. Hij begint de kring van *Opwaartse Wegen*, waar hij een min of meer gevestigde positie in bezat, als een remmende factor in het proces van zijn artistieke zelfbevrijding te voelen, ofschoon hij de kring die hem dan wel scheppend zal moeten dragen nog niet duidelijk voor zich ziet. Het is echter de tijd van de tweede wereldoorlog waarin het hele literaire leven tijdelijk ontbonden wordt en het probleem van scheppende persoonlijkheid en literaire gemeenschap wordt dus niet acuut. *Opwaartse Wegen* verdwijnt evenals vrijwel alle andere tijdschriften van het toneel en ieder is op zichzelf aangewe-

zen. In deze tijd komt, als antwoord op de tweede innerlijke crisis, het kunstenaarschap van De Bruin tot een nieuwe grote opvlucht. Hij schrijft tussen het voorjaar van 1940 en het voorjaar van 1946 een hele reeks gedichten waaruit de bijmaak van burgerlijkheid, welke in ouder werk nog wel eens kon hinderen, volledig is verdwenen en waarin de toon vaster en dieper is geworden. Zijn tweede bundel *Hernieuwd Herdenken*, van 1941, bevat al de twee lange, samenvattende Enkhuizer herinneringsgedichten *Aquatinta*. In 1942 volgt daarop de afzonderlijke sonnettencyclus *De Brief*, waarin een geteisterd jeugdgelooft door de herinnering heen om het antwoord van een mystieke ervaring vecht. In 1943 verschijnt de technisch meesterlijke herschepping van het boek *Job*, de gekwelde ziel in gevecht met de wijsheid der traditie. Deze reeks van prachtige gedichten wordt dan even onderbroken door het minder geslaagde „schouwspel” *Paulus in Efeze*. Maar als slotaccoord volgt nog een zeer directe vertaling van Shelley's *Juliaan en Maddalo*, de romantische confrontatie met de volstrekte ontwrichting van een scheppende geest. Naast al deze dichtwerken staat nog de novelle 't *Rad der Geboorte*, geschreven vóór *De Brief* en *Job*, met als hoofdthema de losmaking van de laatste en diepste binding die de „geboorte” ons heeft opgelegd, de binding van de traditionele geloofsgemeenschap.

Een derde en laatste crisis openbaart zich in 1946. Aan het begin van dat jaar heeft De Bruin zich losgemaakt uit zijn werkring aan de Incassobank die meer en meer een benauwenis voor hem was geworden. Er kwam een positie open bij het Nationaal Instituut die meer in overeenstemming scheen te zijn met zijn aanleg, en hij greep deze met beide handen aan. Een oude, misschien soms ook benauwende, maar toch ook beveiligende binding was nu verbroken, maar het gaf zijn geest niet de bevrijding die hij ervan gehoopt had. Het Nationaal Instituut bleek al spoedig geen toekomst te hebben en er dreigde voor de weerloos geworden dichter een maatschappelijke onzekerheid zoals hij nooit gekend had. Ditmaal volgde op de innerlijke crisis geen antwoord van vernieuwd scheppingsvermogen. Hijzelf was de enige die dadelijk beseftte, dat dit het einde voor hem betekende. Een half jaar heeft hij nog, door niemand herkend, met een verduisterde geest geworsteld, tot hij op 10 Juni 1947 onverwacht van ons is gegaan.

Hij heeft de genade en de doem van het kunstenaarschap gekend. Zijn leven zowel als zijn dood sta als een teken in ons midden.

OVER DE ZUIDERZEE

De zomernoen blaakt windstil op de daken
en over schilferende torentrans;
het vleugellamme pinkje ziet geen kans
de mond der blauwe haven uit te raken.

Uit lommerzware bomen op de schans
steekt slank de hoge toren als een baken;
door 't netwerk op de schots-en-scheve staken
schift 't zijig weefsel van de zonneglans.

Het stadje slinkt, de rode daken slinken,
al dieper in de blaren: 't ligt te blinken
als een ijl-zwevend eiland in de zon.

De vissers, die maar op hun roerpen leunen
of pijpje roken op de bruine beunen,
verdrijven naar de vage horizon.

AMSTERDAM

Vanaf de bronzen gracht in, kalm vertier
gaat onze blik, reeds weer nieuwsgierig, zwerven
de gevels langs, waarin de tinten sterven
en uit wier dode ogen schuwe kier,

geloken op de rand van pot en scherven
breekt 't rood van granium en anjelier,
dat in de vale dag te bloeien, schier
te gloeien staat — als vetgekwaste verven

in zulk een schilderij van matte toon:
zelfs zonder glans het smalle veegje hemel,
gekorven door de kanteling der daken...

en in de straat 't nabij' en ver gewemel
van vrouwen en van kinderen — zo schoon
als slechts een kunstenaar dat weet te maken. —

OVERTOCHT

Recht door de stille plassen steekt een pad
in zee: het grijs betondek van de pier,
vér, over bodemsop en slierten wier,
wegschietend naar de klaarten van het wad.

Aan de geteerde steiger wacht het plat,
gaspuffend pondje — tot de passagier,
de laatste van de bonte trottersslier,
in kalme overstap de reling vat, —

om, losgeslagen uit de kabelworp,
breed-ruisend weg te glijden in gewiegel
van vloedrimpeling en ziedend zog:
eentonig, tussen praatgons en geslorp,
bekletst de boot met straaltjes motorspog
de lome deining van de waddenspiegel.

MAKKER

Voor X, een kantoorbediende

Om jou te kennen, makker, moest ik kennen
duizend, en om die duizend jou alleen.
Jou ondervinden en aan je ontwennen
is worden wezenloos en wezenseen.

De uren glanzen makker: duizend namen
zijn mij bewust — maar jij bent nameloos.
Onder de duizenden voorbij mijn ramen
toch, kameraad, herken ik jou altoos,

want snel en wit doorwandelen jouw ogen
de schijngestalten van verlies en baat:
achter je masker scheidt het fel bewogen
leven een oogwenk helder jouw gelaat.

De dagen zijn het zwervende omwinden
van huis en haardstee met een labyrinth...
Ik moet je makker zijn, de welgezinde,
één die de verre ommegang begint

met jou; om jouw nog altijd niet te stillen
vertwijfelingen tussen keus en lot,
om jouw onmogelijk kunnen en toch willen
blijven in 't schaduwloze land van God.

COMPARATIEF

Het lauwe water der gedachten sabbelt
aan de kustzoom van een nevelig land,
waar de bakenlampen zwart zijn gebrand.
Het water is traag en nauwlijks gekabbeld.

Het vlot geen schuim en neemt geen overhand.
Het slibt en siepert stadig als bedrabbeld
spoelsel door de poriën van het zand,
uren van ebbe — tot het, uitgebabbeld,

roerloos in de nádag schemert als het wad, —
bezinkt, — en ópblinkt in een Zonnespat.

NAMELOOS

Ik heb naast een man gezeten
achteraan in een kerk.
Of hij door leed of werk
geknakt was, wie zal het weten.

Hij was verdord als de stronken
van een gerooide boom.
Aan de wassende stroom
heeft hij met teugen gedronken.

Hij is in mijn blik gekorven.
Ik zie waarheen ik kijk
dat opgebaarde lijk
waartoe hij snel is verstorven.

En deze ontzaglijke sponde
neemt heel de wereld in.
Haken van neus en kin
brokkelen de horizonten.

DE KNAAP

Naar Rilke

Zo zou ik willen wezen: als degeen
die door de nacht met wilde paarden rossen,
met fakkels, die als fladderende dossen
opwaaien in de stormwind van hun jacht.
O heel vooraan als op een schip te staan en
rijzig gelijk een vaandel toegeplooid,
donker, maar met een gouden helm getooid
die immer vonkt. En achter mij gewis
tien mannen van dezelfde duisternis
met helmen, als de mijne nooit in rust,
nu klaar als glas, dan donker, oud, geblust.
En één staat neven mij, dat ruimte koom'
voor zijn trompet, die fonkelt en schalmeit,
die blaast voor ons een zwarte eenzaamheid
waar wij door vlagen als een ijle droom:
de huizen zinken achter ons teloor,
de straten kantelen ons schichtig tegen,
de pleinen schuiven op: wij tasten door,
en onze rossen druisen als een regen.

JOHN DONNE

Gedachte en drift — John Donne die ze beheert
met rustloos zoeken van hun evenwicht:
terwijl de geest omhoog streeft naar het licht,
hoe weerloos weegt het lichaam dat begeert;
maar weldaad is de lust als zij verkeert
tot spel van ziel en zinnen, in 't gedicht;
bestendig wordt de liefde door de plicht,
en wissel is wie beter redeneert.

Alleen, de Dood, al kwam hij stil en stijf,
weersprak een wereld en ontwrichtte haar;
John Donne, verachtelijk, ontwond hem 't lijf,
en wendde zich tot God uit zielsgevaar.

En woord om woord, met overwogen Kunst,
woog hij Verlies en Winst bij 's Heren Gunst.

AANROEP

Naar John Donne

Drieënig God, verbreek mijn hart; 't geneest,
hoelang Gij klopt en koestert, nimmermeer.
Opdat ik vaardig worde, druk mij neer,
ontvlam, vernieuw in mij een vaste geest.

Bedwongen stad, door vreemde druk bevreesd,
zo beid ik Uwe komst, maar ach wanneer.
Vernuft, Uw stedehouder, mijn verweer,
zwaarwichtig bleek het, trouweloos, bedeesd.

Toch min ik U zo teder, als een kind,
maar aan Uw vijand heb ik mij verpand.

Verlos mij, breek de keten die mij bindt.
Neem mij geheel en al gevangen, want:

Tenzij Uw slaaf, zo blijf ik 's Bozen buit, —
in het verderf, tenzij rukt Gij mij uit.

TABOE

Vertaling van Fedde Schurers Tabu

Moogt ge een rank in licht doen baden
die slechts in troostrijk donker groeit?
Moogt g' aan de dag een bloem verraden
die slechts te middernacht ontbloeit?

Wees schuchter om het woord te vinden
dat noemt wat mens met mens vereent,
om een benaming te verbinden
aan wat als gloed in d' ogen zweemt.

Misschien dat 't beste ons verlangen
woordloos in droom 't geluk verwerft —
Want dat, met 't in een naam te vangen,
een glans verdoft, een schijnsel sterft.

't Geluk mocht zijn gelaat afkeren,
zodat g' uw overmoed betreurt
als gij van zijn geheim de tere
luchtige sluier openscheurt.

Wees schuchter om ter hand te nemen
wat kostbaar, broos en breeklijk is —
't Is beter licht, geen woord te lenen
voor iets dat onuitspreeklijk is.

AD EFFIGIEM RESURRECTI

Twee mannen droom ik wandelen voorbij;
de weg ligt helder naar een klein plantsoen,
een perk met gele bloemen tussen groen
en wolken, wit achter de bomenrij.

Zij houden als de kleur op een blazoen
de handen naast een waterkruik terzij:
er is iets bovenzinnelijks voor mij
in hun bevrijde nijging, loop en doen.

Alsof een ander door dit beeld ontroerd
het mij nu voortbrengt uit zijn hemelhoek
alwaar het spelend licht hem onderwijst,

zo zie ik het verrijzen als een doek,
en de bewogen hand die heeft volvoerd
Pasen te snijden in de gulden lijst.

KERSTMIS 1945

Kerstfeest voor 't eerst na vijf benauwde jaren.
„Hoe zal ik U ontvangen?” vroeg de mond
ditmaal vereenzaamd boven 's harten grond,
alwaar de toon niet meezong in de snaren

gelijk z' er zwierden: 't welig duivelsgaren
gestrikt om het genakende verbond
van wrevel en het listig sluipend lont
waar lust in huist, op sprong om uit te varen.

Gij! — Hand en Hulp, genadig, want gereed,
houd tussenruimte, zij 't één spanne breed,
opdat de Slang niet één wordt met zijn buit.

Leg dáár het Kind, het kraaiende geluid
waar alle omwonenden verrukt in delen,
Hem ziende: met de Basilisk aan 't spelen.

BOEKSPIEGEL

Hoe wij elkander wonnen door het Boek,
dat heugt mij alle dag; doch geen berouw.
Of ik je door de Vrouw verliezen zou,
dat is de vraag waarop ik antwoord zoek.

Ik zie het antwoord reeds, het maakt mij kloek:
de basis van het boek, te smal voor jou,
verbreedt zich in het wonderrijk der Vrouw
met een demensie waar, als om een hoek,

het leven zich ontvouwt, in manuscript,
als te verwezenlijken boek, gezet
uit Antiqua en Nobel, en herhaald

in duizendmaal de nadruk van 't vignet:
proef duizendmaal nadien, wie heeft genipt,
of oude Wijn van Vriendschap ooit verschaalt.

REGEN TE BUSSUM

Dit is in Bussum, dat ik amper ken,
waar ik de weg niet weet en dus verdwaal,
en wandelend verander andermaal
tot wie ik was, tevoren, en niet ben

nu ik de man naast mij, uit mij, herken,
verscholen en voortvluchtig: dit verhaal
van bijna woorden en ten naaste taal
die mij reeds boeit, doch waar ik niet aan wen.

Want eeuwig ruist de regen in het lommer
van tuinen om een huis waar niemand woont,
tenzij ikzelf daar intrek, mij bekommer

om wie hier buiten hunkert en betoont,
hoe vreemd hij werd, verbijsterd en onwijs,
wanneer het regent in zijn paradijs.

HEIN DE BRUIN

PAULUS IN EFEZE

Een bijbels gedicht van de schrijver van „Job”. In dit werk is het een nieuw-Testamentische figuur, die ten tonele wordt gevoerd.

Het gedicht heeft de vorm van een schouwspel. Door middel van levendige dialogen voert de dichter ons in de nabijheid van de grote Apostel, zoals wij hem uit de Schrift kennen: vurig en onversaagd, maar ook: liefdevol en deemoedig.

Het eerste gedeelte schildert ons Paulus als gevangene in het Rechtshuis van Efeze. Hij maakt er kennis met de ontvluchte slaaf Onesimus. Deze wordt later, wanneer beiden weer vrijgelaten zijn, de verknochte dienaar van Paulus.

In het tweede bedrijf leren we Aquila kennen, de wever in wiens huis Paulus gastvrijheid geniet en die bovendien zijn medearbeider is. Het Evangelie vindt voortgang in Efeze. Fasael, de overste van de synagoge, zoekt naar middelen om de invloed van Paulus tegen te gaan. De stad van Diana raakt in beroering.

In het derde deel komt het tot een uitbarsting! Demetrius, de zilversmid spant samen met Fasael. De toeleg mislukt en als het oproer is gestild, vertrekt Paulus uit Efeze. Het gedicht eindigt met het ontroerende afscheid aan het strand van Milete.

In geheel linnen band bedraagt de prijs f 4.00.

Verkrijgbaar in de boekhandel

EEN BOEK VAN BOSCH & KEUNING N.V. — BAARN